

Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 20.4.1994 Sayı : 21911)

Kanun No.
3984

Kabul Tarihi
13.4.1994

BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1. – Bu Kanunun amacı, radyo ve televizyon yayınlarının düzenlenmesine ve Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun kuruluşu, görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin esas ve usulleri belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2. – Bu Kanun, her türlü teknik, usul ve araçlarla ve her ne isim altında olursa olsun elektromanyetik dalga ve diğer yollarla yurt içine ve dışına yapılan radyo ve televizyon yayınları ile ilgili hususları kapsar.

Tanımlar

MADDE 3 – Bu Kanunun uygulamasında geçen deyimlerden;

- a) Üst Kurul : Radyo ve Televizyon Üst Kurulunu,
- b) Radyo yayını : Elektromanyetik dalgalar ve diğer yollarla halkın doğrudan alması maksadıyla yapılan ses yayınlarını,
- c) Televizyon yayını : Elektromanyetik dalgalar ve diğer yollarla halkın doğrudan alması maksadıyla yapılan, hareketli veya sabit resimlerin sesli veya sessiz kalıcı olmayan yayını,
- d) Elektromanyetik dalga . Boşlukta veya kablo, cam iletken ve benzeri bir fizikî ortamda ışık hızı ile yayılan, sunî olarak üretilmiş elektrik ve manyetik özellikleri olan dalgayı,
- e) Kanal : Televizyon yayını yapmak üzere bir televizyon vericisinin işgal edeceği frekans alanını,
- f) Frekans bandı : Radyo yayını yapacak olan bir radyo vericisinin işgal edeceği frekans alanını,
- g) Radyo ve televizyon vericisi . Radyo ve televizyon yayınlarının doğrudan izlenebilmesine imkân veren yer veya uzaydaki, hareketli veya sabit her türlü verici, aktarıcı, yansıtıcı ve güçlendirici cihaz ve sistemleri,
- h) Kablolü radyo ve televizyon . Radyo ve televizyon yayınlarının kablo, cam iletken ve benzeri bir fizikî ortam üzerinden halkın alması maksadıyla abonelere ulaştırıldığı yayın türünü,
- ı) Kapalı devre televizyon sistemi . Genel televizyon yayını dışında eğitim, öğretim, güvenlik ve turizm gibi belirli amaçlar için bir bina dahilinde veya birbiri ile ilişkili binalar grubunda kullanılan kablolü televizyonu,
- j) Radyo alıcısı . Radyo yayınlarını almaya veya alıp kaydetmeye ve dinlemeye yarayan cihazları,
- k) Televizyon alıcısı : Televizyon yayınlarını almaya ve seyrettirmeye yarayan cihazları,
- l) Ek yayın hizmetleri . Televizyon yayınlarında, tahsis edilen kanal içinde kalmakla birlikte kullanılmayan bölümler üzerinden; radyo yayınlarında ise tahsis edilen kanal içinde ek taşıyıcılar aracılığıyla, televizyon ve radyo program yayınlarıyla birlikte yapılan, radyo veri sistemi, veri yayıncılığı, teletext ve benzeri bağımsız hizmetleri,

m) Uydu yayın : Yayınlanmak üzere üretilen radyo ve televizyon programlarının yetkili yayıncı veya hizmeti temin edecek kişi veya kuruluş tarafından şifreli veya şifresiz olarak uzayda sinyal iletebilen herhangi bir araç vasıtasıyla yapılan ilk yayını,

n) Yeniden iletim : Yetkili yayın kuruluşu tarafından, halkın izlemesi amacıyla, kullanılan teknik araç ne olursa olsun, yayınlanan radyo ve televizyon program hizmetlerinin değişiklik yapılmaksızın bütünüünün veya bir bölümünün alınmasını ve aynı anda veya daha sonra iletilmesini,

o) Yayıncı : Kamu tarafından izlenmesi için televizyon programı hizmetleri tertip eden ve ileten veya değişiklik yapılmadan ve tam olarak bir üçüncü tarafa iletilmesini sağlayan özel veya tüzel kişiyi,

p) Program hizmeti : Yukarıdaki bentte belirli alanlarda belirli bir yayıncı tarafından sağlanan ve tek bir hizmet içindeki tüm unsurları,

r) Reklam : Bir ürün veya hizmetin satılmasını, satın alınmasını veya kiralanmasını sağlamaya; bir davayı veya fikri yaymaya veya reklamcının istediği başka etkileri oluşturmaya matuf, ücret karşılığı veya benzeri bir mülahazayla reklamcıya iletim zamanında tahsis edilen kamuya yönelik duyuruları,

s) Telif hakkı sahibi : Yazar, besteci, düzenlemeci gibi düşünsel alanda eser yaratan gerçek kişiyi,

t) Yorumcu sanatçı : Bir sanat eserini, telif hakkı sahibinden aldığı izinle yorumlayan sanatçıyı,

u) Müzik yapımcısı : Kaset ve kompakt disk gibi ses taşıyıcıları üzerine kaydedilebilen müzik yapımlarını üreten, meydana getiren gerçek ve tüzel kişileri,

İfade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Yayın İlkeleri

Yayın İlkeleri

MADDE 4. – Radyo ve televizyon yayınları kamu hizmeti anlayışı içerisinde aşağıdaki ilkelere uygun olarak yapılır :

a) Türkiye Cumhuriyetinin varlık ve bağımsızlığına, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne,

b) Toplumun millî ve manevî değerlerine,

c) Anayasanın Genel Esaslar kısmında yer alan ilkelere, demokratik kurallara ve kişi haklarına,

d) Genel ahlâk, toplum huzuru ve Türk aile yapısına,

e) Anlatım özgürlüğüne, iletişim ve yayında çoğulculuk esasına,

f) İnsanların ırk, cinsiyet, sosyal sınıf veya dinî inançları dolayısıyla hiçbir şekilde kınanmaması ilkesine,

g) Toplum şiddet, terör ve etnik ayrımcılığa sevkeden ve toplumda nefret duyguları oluşturacak yayınlara imkân verilmemesi ilkesine,

Aykırı olmamak;

h) Türk millî eğitiminin genel amaçlarına, temel ilkelerine ve millî kültürün geliştirilmesi ilkesine,

3984

13.4.1994

- i) Yayınlarda adalet ve tarafsızlığa, yasalara saygılı olma esasına,
- j) Kişi ya da kuruluşları eleştiri sınırları ötesinde küçük düşürücü, aşağılayıcı veya iftira niteliği taşıyan yayın yasaklarına,
- k) Özel amaç ve çıkarlara hizmet eden ve haksız rekabete yol açıcı yayın yapılmaması esasına
- l) Haber ve olayların çabuk ve doğru bir şekilde sunulması ilkesine,
- m) Çocukların ve gençlerin fiziksel, zihinsel, ruhsal ve ahlakî gelişimini olumsuz yönde etkileyebilecek yayın yapılmaması esasına,
- n) Aksi, yargı kararıyla kesinleşmedikçe hiç kimsenin suçlu olarak ilan edilemeyeceği ilkesine,
- o) Kişi ya da kuruluşların cevap ve tekzip haklarına saygılı olunması ilkesine,
- p) Haberlere, spor programlarına ve reklamlara ayrılmış zamanlar hariç olmak üzere, yayıncıların, yayın zamanlarının en az yarısının yerli yapılara ayrılmasını sağlamak, bu oranı, seyircilerin taleplerini göz önüne alarak ve yayıncının haber verme, eğitim, kültür ve eğlendirme sorumluluklarını dikkate alarak, yayın türleri ve süreleri ile asgarî niteliklerini de öngörmek suretiyle, aşamalı bir biçimde gerçekleştirmeleri hususlarına,
- r) Bilgi iletişim telefonları yoluyla yarışma ve benzeri yöntemlere başvurulmamak ve bunların sonucunda dinleyici veya seyircilere ikramiye vermemek veya ikramiye verilmesine aracılık yapmamak, lotaryaya fırsat bırakmamak esaslarına,
- s) Demokratik kurallar çerçevesinde, kamunun siyaset, eğitim ve kültürel alanlardaki beklentilerine cevap verecek şekilde, demokratik gruplar ve siyasî partiler arasında fırsat eşitliğinin sağlanması esasına,
- t) Radyo ve televizyon yayınlarının Türkçe yapılması, ancak, evrensel kültür ve bilim eserlerinin oluşmasında katkısı olan yabancı dillerin öğretilmesi veya bu dillerde haber iletilmesi amacıyla bu dillerin kullanılabilmesi,
- Türkçeyi aşınığa kaçmadan, özellikleri ve kuralları bozulmadan konuşma dili olarak kullanmak; millî birlik ve bütünlüğün temel unsurlarından biri olarak çağdaş eğitim ve bilim dili halinde gelişmesini ve zenginleşmesini sağlamak esasına,
- u) Türk müzik sektörünün gelişimine katkıda bulunmak ilkesinden hareketle, müzik yapımcıları ve telif hakkı sahiplerinin haklarını tanımak ve ihlâl etmemek esasına,
- Uygun olmak suretiyle yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu

Kuruluş

MADDE 5. – Radyo ve televizyon faaliyetlerini düzenlemek amacıyla, özerk ve tarafsız bir kamu tüzelkişiliği niteliğinde Radyo ve Televizyon Üst Kurulu kurulmuştur.

Seçimi, Görev Süresi

MADDE 6. – Üst Kurul, basın, yayın, iletişim ve teknoloji, kültür, din, eğitim, hukuk alanlarında birikimi olanlardan ve yükseköğretim görmüş, Devlet memuru olma niteliğine sahip, beşi iktidar partisi veya partilerinin, dördü muhalefet partilerinin göstereceği adaylar arasından Türkiye Büyük Millet Meclisince seçilen dokuz üyeden oluşur.

Seçim için, iktidar partisi veya partileri on, muhalefet partileri sekiz aday gösterirler. Adayların belirlenmesinde, siyasi partilerin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanındaki temsil oranları esas alınır. Ancak, Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapılacak seçimlerde kime oy kullanılacağına dair görüşme yapılamaz ve karar alınmaz.

Adaylar, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca Resmî Gazetede ilan edilir.

İlandan en geç on gün sonra gizli oyla seçim yapılır. İktidar ve muhalefet partileri tarafından gösterilen adaylar için ayrı ayrı listeler halinde, birleşik oy pusulası düzenlenir. Adayların adlarının karşısındaki özel yer işaretlenmek suretiyle oy kullanılır. İktidar ve muhalefet kontenjanlarından Üst Kurula seçilecek üyelerin tamsayısından az veya fazla verilen oylar geçersiz sayılır.

Seçimde, iktidar partisi veya partileri kontenjanından en çok oyu alan beş aday ile muhalefet partileri kontenjanından en çok oyu alan dört aday seçilmiş olur. Seçim sonucu Resmî Gazetede yayımlanır.

Üst Kurul üyelerinin görev süresi altı yıldır.

Üyelerin üçte biri iki yılda bir yenilenir.

Üyeliklerde herhangi bir sebeple boşalma olursa, Türkiye Büyük Millet Meclisi, boşalma tarihinden veya boşalma tarihinde tatilde ise tatilin bitiminden başlayarak bir ay içinde yeni üyeyi seçer. Boşalan üyelik, hangi kontenjandan olmuşsa, yeni üyenin seçimi de o kontenjandan ve iki kati aday arasından yapılır.

İktidar partileri kontenjanından bir üyelik boşalması halinde seçim, iktidar ortağı büyük partinin göstereceği bir aday ile iktidar ortağı diğer partilerin kendi aralarında ad çekmeyle tespit edecekleri bir aday arasında yapılır.

Muhalefet partileri kontenjanından bir üyelik boşalması halinde de seçim, anamuhalefet partisinin göstereceği bir aday ile diğer muhalefet partilerinin kendi aralarında ad çekmeyle tespit edecekleri bir aday arasında yapılır.

İktidar ve muhalefet partilerinin kontenjanından birden fazla üyelik boşalması halinde siyasi partilerin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanındaki temsil oranları esas alınır.

Boşalan üyeliğe seçilen kimse, yerine seçildiği üyenin süresini tamamlar.

Başkan ve Başkan Yardımcısı

MADDE 7. – Üst Kurul, üyeleri içinden bir Başkan seçer. Başkanın görev süresi iki yıldır.

Başkan, Üst Kurul üyeleri arasından kendine bir Başkan Yardımcısı seçer ve Üst Kurul'un onayına sunar. Başkan Yardımcısının görev süresi, Başkanın görev süresi ile sınırlıdır.

Görev ve Yetkiler

MADDE 8. – Üst kurulun görev ve yetkileri şunlardır :

- a) Ulusal ve bölgesel frekans planlamalarını yaptırmak,
- b) Öncelikli yerine getirmiş müracaatçı kuruluşlara, tarafsızlık ve hakkaniyet ölçütleri dahilinde yayın izni ve lisans vermek, 16 ncı maddede uygun olarak ulusal, bölgesel ve yerel planlamalardaki kanal ve frekans bandlarının Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu eliyle kullanılan kanal ve frekans bandları dışında kalanların en az % 50'sinin zaman paylaşımı ve bölgesel dengelere uygun biçimde kullanımını gözeterek kanal ve frekans bandları tahsis etmek,
- c) Radyo ve televizyon kuruluşlarına, ulusal, bölgesel ve yerel yayınları için ulusal kanal ve frekans bandı planlamalarına uygun olarak tahsis edilen yayın alanlarını kapsayacak verici tesisle-

rı kurma ve işletme iznını 5 4 1983 tarihli ve 2813 sayılı Telsiz Kanunu hükümlerine uygun olarak vermek ve tesisin bu Kanun hükümlerine ve tesis şartlarına uygunluğunu denetlemek,

d) Bu Kanun hükümlerine uygun olarak radyo ve televizyon kuruluşlarının ulusal ve yerel yayınlarına imkân verecek, ulusal kanal ve frekans bandı planında ongorülen radyo ve televizyon vericileri ile sabit veya hareketli yayın yerleri arasında mevcut telekomünikasyon şebekesi yanında, uydu aracı ile bağlantı kurabilmeleri amacıyla ve ongorülen amaçlar için kullanılması kaydıyla uç linkleri kurabilmesi için 5 4 1983 tarihli ve 2813 sayılı Telsiz Kanunu hükümlerine uygun şekilde telekomünikasyon tesisleri kurma ve işletme iznı vermek ve tesislerin bu Kanunda ongorülen izin esaslarına uygun olarak işletilmesini denetlemek,

e) Zaman paylaşımli program kanallarının tahsisinde bölgesel dengeleri gozeterek, kuruluşları ulkenin değişik bölgelerinde yayın yapmaya teşvik etmek,

f) Yurt içinden yayın yapacak kamu ve özel radyo - televizyon kuruluşlarının yayın iznı ve lisans talebinde bulunabilmek için yerine getirmeleri gerekli onşartları ve standartları Avrupa Sınır Otesi Televizyon Sözleşmesi ilkeleri goz onunde bulundurularak tespit etmek ve kamuoyuna duyurmak,

g) Kanal ve frekans bandı tahsisinde gerekli şartları ve tahsis hakkı alanların yayına geçme süresini ve radyo ve televizyon istasyonu kuranların odayecekleri yayın iznı ve lisans ücretlerini ilgili yönetmeliklerle belirlemek,

h) Radyo-televizyon yayınlarını izleme sistemleri kurarak, yayınların 4 uncu maddeye ve bu alanda Türkiye'nin taraf olduğu milletlerarası anlaşmalara uygunluğu açıklarından denetlenmesini yapmak,

ı) Yayın kuruluşlarının, bu Kanun hükümlerine aykırı yayın yapması ve tahsis şartlarına uymaması halinde, gerekli müeyyideleri uygulamaya karar vermek,

j) Yurt içinde, yayınların ulaşamadığı yerlerde, yerel imkânlarla radyo ve televizyon vericisi kurulmasına izin vermek,

k) Uydu aracılığı ile yurt içinden veya yurt içine yapılacak yayınların ulusal ve uluslararası ilke ve esaslara uygunluğunu gozetmek, bu amaçla diğer ülkelerdeki yetkili kuruluşlarla işbirliği yapmak,

l) Şifreli yayınlarla kablolu radyo ve televizyon tesis ve yayınları ile ilgili kuralları bu kanundaki ilkeler çerçevesinde ve Posta, Telgraf ve Telefon İdaresi Genel Müdürlüğünün kablolu radyo ve televizyon tesislerini atil bırakmamayı gozeterek ' elirmek,

m) Radyo ve televizyon yayınları ile ilgili olarak kamuoyunda doğan tepki, beğeni ve hassasiyetleri sürekli olarak izlemek ve gerekli yönlendirmelerde bulunmak amacıyla gerekli kamuoyu araştırmalarını yapmak ve yaptırmak,

n) Telsiz Genel Müdürlüğünün görevleri saklı kalmak kaydıyla, radyo ve televizyon yayınlarıyla ilgili olan milletlerarası hukuk tuzelkışılığine sahip kuruluşlar nezdinde Devleti, Dışişleri Bakanlığının görev ve yetkileri saklı kalmak kaydıyla, temsil etmek, radyo ve televizyon kuruluşlarının doğrudan üyesi buldukları hariç olmak üzere, radyo ve televizyon yayıncılığı alanında faaliyet gösterip milletlerarası hukuk tuzelkışılığine sahip olmayan uluslararası kuruluşlarda temsil görevini yerine getirmek ve bu bent gereğince belirlenen belgelere usulüne gore imza koymak,

o) Radyo ve televizyon konusunda ilgili kurum ve kuruluşlarla periyodik istişarelerde bulunarak, kamuoyu eğilimlerini değerlendirmek,

p) Bu Kanun ve Avrupa Sınır Ötesi Televizyon Sözleşmesi ilkelerine uygun biçimde çalışma ve faaliyetleri ile ilgili yönetmelik ve diğer düzenlemeleri hazırlamak.

Üst Kurul Üyeliği İle Bağdaşmayan Haller

MADDE 9. – Üst Kurul üyeleri ile 3 üncü dereceye kadar (dahil) kan ve sıhrî hısımları, özel radyo ve televizyon şirketlerinde, bu şirketlerle doğrudan veya dolaylı ortaklık bağı bulunan şirketlerde ortak ya da yönetici olamazlar; Üst Kurul üyeliği süresince resmî veya özel başkaca hiçbir görev alamazlar, özel veya kamu yayın kuruluşlarının görev ve yetki alanına giren konularda doğrudan doğruya veya dolayısıyla taraf olamaz ve bu konularda hiçbir menfaat sağlayamazlar, aksi-ne davrananlar görevlerinden çekilmiş sayılırlar.

Bu husus Üst Kurul tarafından resen veya yapılacak müracaatın değerlendirilmesi sonunda karara bağlanır.

Üst Kurul Üyelerinin Teminat ve Malî Hakları

MADDE 10. – Üst Kurul üyelerine görevleri süresince, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile ek ve değişikliklerine göre en yüksek Devlet memurunun almakta olduğu aylık (ek gösterge dahil), sosyal yardımlar ile zam ve tazminatlar ödenir.

Kamu görevlileri, seçildikleri görev süresince kurumlarından ücretsiz izinli sayılırlar. Ancak, bu görevde geçecek süre, mesleklerinde geçmiş ve mümtazen terfi etmiş sayılırlar.

Üst Kurul üyeliğine seçilenlerin, seçilmeden önce tabi oldukları sosyal güvenlik kuruluşları ile ilişkileri devam eder. Herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşu ile ilgisi olmayanlar, istekleri halinde Sosyal Sigortalar Kurumu ile ilişkilendirilir. Emekli olanların ise emekli aylıklarının ödenmesine devam olunur.

Üst Kurul üyeleri, seçildikleri görev süresince, Kurul'daki görevlerinden ve seçilerek geldikleri görevlerinden alınamazlar.

Üst Kurul üyeleri Türk Ceza Kanunu uygulaması bakımından Devlet memuru sayılırlar.

Üst Kurul Üyeleri, her yıl Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına mal bildiriminde bulunurlar.

Toplantı ve Karar Yeter Sayısı

MADDE 11. – Üst Kurul en az yedi kişi ile toplanır. Karar yeter sayısı beştir. Ancak, kanal tahsisinde karar yeter sayısı üye tamsayısının üçte ikisidir.

Sürekli çalışan Üst Kurul, haftada en az bir defa toplanır.

Malî Kaynaklar ve Bütçe

MADDE 12. – Üst Kurul'un gelirleri, Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu ve tüm özel radyo televizyon kuruluşlarınca elde edilen brüt reklam gelirlerinden kesilecek % 5 pay ile bu Kanun gereğince alınan yayın izni ve lisans ücretleri ile gerektiğinde Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinin transfer tertibinde yer alan ödenekten oluşur.

Üst Kurul her yıl için yapacağı işlerin programına ve masraflarına karşılık olmak üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinden verilmesi gereken ödenek tutarını Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunar.

Üst Kurulun bütçesi ve kadro cetvelleri Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesi ile birlikte Plan ve Bütçe Komisyonunda incelenir ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda görüşülerek karara bağlanır.

3984

13.4.1994

Reklam Gelirlerinin Ödenmesi

MADDE 13. – Reklam gelirlerinden doğan paylar elde edildikleri ayı takip eden ay içinde Üst Kurula ödenir. Ödemede bulunmayanlara ihtarda bulunulur. İhtar yazısından sonra yedi gün içinde de ödeme yapılmazsa yayın durdurulur.

Reklam gelirlerinin tahsilinde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

Hükümet ile İlişkiler

MADDE 14. – Hükümetin Üst Kurul ile ilişkileri Başbakan tarafından yürütülür.

Üst Kurul Personeli

MADDE 15. – Üst Kurul, kanunun kendisine verdiği görevleri yerine getirmek maksadı ile yeterli sayıda ve vasıfta personelden teşkilatını oluşturur.

Teşkilat personelinin istihdam şekli, özlük hakları, çalışma esas ve usulleri Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu personeline uygulanan hükümlere tabidir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Kanal ve Frekans Bandı Tahsisi, Yayınların Düzenlenmesi ve Reklamlar

Kanal ve Frekans Bandı Tahsisi Yetkisi

MADDE 16. – 2813 sayılı Telsiz Kanununun diğer hükümleri saklı kalmak kaydıyla, kamu ve tüm özel radyo ve televizyon kuruluşlarına kanal ve frekans bandı tahsisi ile yayın izni ve lisansı vermek ve bu tahsis ve izni iptal etmek yetkisi, münhasıran Üst Kurula aittir.

Kanal ve Frekans Bandı Tahsisi

MADDE 17. – Ulusal kanal ve frekans bandı planlamasındaki kanal ve frekans bandlarının dörtte biri Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumuna tahsis edilir. Kanal sayısı üçten, frekans bandı sayısı dörtten az olamaz. Bu kanalların birinden Türkiye Büyük Millet Meclisi faaliyetleri yansıtılır. Hangi faaliyetlerin ne ölçüde yayınlanacağına Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı karar verir.

Geriye kalan ulusal, bölgesel ve yerel kanal ve frekans bandlarının yarısı tam gün üzerinden, diğer yarısı ise istek halinde zaman paylaşımı ve gerekirse dönüşümlü olarak tahsis edilir.

Tahsis süresi beş yılı aşamaz.

Özel Radyo ve Televizyon Kuruluşlarının Yükümlülüğü

MADDE 18. – Üst Kurulun ulusal yayın izni verdiği kuruluşlar izin tarihinden itibaren en geç ikinci yıl sonunda Türkiye alanının % 70'ine yayınlarını ulaştırmak ve haftada asgari seksen saat yayın yapmak mecburiyetindedirler.

Reklamlar

MADDE 19. – Bütün reklamlar adil ve dürüst olacak, yanıltıcı ve tüketicinin çıkarlarına zarar verecek nitelikte olmayacak, çocuklara yönelik veya içinde çocukların kullanıldığı reklamlarda, onların yararlarına zarar verecek unsurlar bulunmayacak, çocukların özel duyguları gözönünde tutulacaktır.

Reklamcı, programların içeriğine herhangi bir müdahalede bulunamaz.

Reklamlar günlük yayın süresinin % 15'ini geçemeyecektir. Ancak, ürünlerin alımının, satımının, kiralınmasın veya hizmetlerin topluma doğrudan sunulmasını sağlamak üzere bu oran spot reklamların % 15'ini aşmaması kaydıyla % 20'ye çıkarılabilir. Bir saatlik yayın içerisinde spot reklamlara ayrılan süre % 20'yi aşamaz.

Urunlerin alimini, satimini, kiralanmasini veya hizmetleri halka dogrudan sunan turdeki reklamlarin yayini gunde bir saati gecemez

Reklamlarin Bicimi ve Sunulusu

MADDE 20 – Reklamlar program hizmetinin diger unsurlardan acikca ve kolaylikla ayirdedilebilecek ve gorsel ve isitsel bakimdan ayriligi fark edilecek bicimde duzenlenecek, bilinçalti ile algılanan reklamlara izin verilmeyecektir

Haber veya guncel programlari duzenli olarak sunan kisilerin goruntu ve seslerine reklamlar da yer verilmeyecektir

Reklamlarin Yerlestirilmesi

MADDE 21 – Reklamlar program arasina yerlestirilir Programin butunlugu, degeri ve hak sahiplerinin haklari zedelenmeyecek bicimde bir program icine de yerlestirilebilir

Birbirinden bagimsiz bolumleri olan programlarda veya spor programlari ile benzer yapida aralar iceren olay ve gosteri programlarında, sadece bolum veya devre aralarına yerlestirilebilir Reklamlar arasında en az yirmi dakika sure bulunmalidir

Konulu filmlerin veya televizyon filmlerinin (diziler, eglence programlari ve belgeseller haric) sureleri kirkbes dakikadan fazla olması halinde, her kirkbes dakikalik sure sonunda bir kez olmak uzere reklam icin kesinti yapılabilir Film kirkbes dakikadan fazla ise kirkbes dakikadan sonraki zamanda her yirmi dakika aralikla reklam yerlestirilebilir

Hiçbir dini toren yayinina reklam alinamaz Haber bultenleri, guncel programlar, cocuk programlari otuz dakikadan kısa olduklari takdirde reklama kesilemezler

Her turlu yayinda gizli reklam yapılması yasaktır

Belirli Urunlerin Reklamlari

MADDE 22 – Alkol ve tutun urunleri reklamlarina izin verilemez Reçete ile satısına izin verilen ilac ve tedavilerin reklamı yapılamaz Diger ilac ve tedavilerin reklamlari durust, gerçegi yansıtan ve dogrulanması mumkun unsurlardan oluşacak ve ferdin zarardan korunması gereklerine uygun olacaktır

Program Desteklenmesi

MADDE 23 – Bir program veya dizi tamamen veya kismen mali destek gormuşse, bu husus programın başında ve/veya sonunda uygun ibarelerle belirtilir

Destekleyen taraflar, programın icerigine ve yayınlanış bicimine, yayıncının sorumlulugunu ve bagimsizligini etkileyecek hiçbir mudahalede bulunamazlar

Desteklenen programlarda, destek verene veya uçuncu bir kisiye ait mal ve hizmetlere atıfta bulunulması ve bunların alınması, satılması ve kiralanması teşvik edilmeyecektir

Programlar yirmüküncü maddede yasaklanmış olan mal ve hizmetlerin uretimi veya satışıyla işgal eden özel veya tuzelkışilerce desteklenemez

Haber ve guncel programlarda mali desteğe izin verilemez

Telsiz Genel Mudurlugunun Yukumlulugu

MADDE 24 – Telsiz Genel Mudurlugu, radyo ve televizyon yayinlarına esas olan butun kanal, frekans bantları ve gerekli teknik bilgileri Ulaştırma Bakanlığı kanaliyla Ust Kurula bildirir, yapılan tahsisleri uygular ve teknik bakimdan izler

Ust Kurulun taleplerinin oncelikle yerine getirilmesi esastir

Yayınların Men Edilmesi

MADDE 25 – Yargı kararları saklı kalmak kaydıyla yayınlar önceden denetlenemez ve durdurulamaz Ancak, millî güvenliğin açıkça gerekli kıldığı hallerde yahut kamu düzeninin ciddi şekilde bozulması kuvvetle ihtimal dahilinde ise Başbakan veya görevlendireceği bakan yayını durdurabilir

Radyo ve televizyon kuruluşları, Cumhurbaşkanının veya Hükümetin, millî güvenliğin, kamu düzeninin, genel sağlığın ve genel ahlakın gerekleriyle ilgili bildirimlerini yayınlamakla yükümlüdür

Yukarıdaki fıkralar uyarınca icraî, alınacak idarî kararlar aleyhine açılacak iptal davaları doğrudan doğruya Danıştay'da açılır Danıştay bu davalara öncelikle bakar ve öncelikle karara bağlar Yürutmeyi durdurma talepleri hakkında 48 saat içerisinde karar verir

Yeniden İletim Yasağı

MADDE 26 – 1 Uzayda sinyal iletebilen herhangi bir araç vasıtası ile yapılan ilk yayınların butununun veya bir bölümünün aynı anda ya da daha sonra yurt içinde yeniden iletimine, bu Kanununun kablolu yayınlar ile ilgili hükümleri saklı kalmak kaydıyla, kullanılan teknik araç ne olursa olsun izin verilmez

2 Ust Kurul'un yayın izni ve lisans verdiği ulusal ve/veya yerel yayın yapan kuruluşların yurt dışından naklen veya daha sonra banttan yayınlayacakları devamlılık arzermeyen, munferit programlar bu yasağın kapsamı dışındadır

Yurt dışından naklen spor, konferans ve her türlü benzer yayınlar geçici olmak kaydıyla aynı anda veya daha sonra yayınlanabilir

Seçimlerde Siyasal Partilerin Yayınları

MADDE 27 – Seçim dönemlerindeki yayınlar, kanunla Yüksek Seçim Kuruluna verilen yetkiler çerçevesinde Yüksek Seçim Kurulu tarafından düzenlenir

Ust Kurul, seçim dönemlerindeki yayınlarını Yüksek Seçim Kurulunun kararları doğrultusunda denetler

Düzelme ve Cevap Hakkı

MADDE 28 – Gerçek ve tuzelkişilerin kişilik haklarına saldırı teşkil eden yayınlar ile gerçeğe aykırı olduğu iddia edilen yayınlara karşı cevap ve düzeltme hakkı tanınması için ilgililer yargı yoluna başvurabilirler

Yayın kuruluşları yaptıkları her yayının bandını bir yıl muhafazaya mecburdur İlgili dava açmaya esas olmak üzere, yazılı olarak Ust Kurul'a başvurarak yayın bandından ücretini ödeyerek bir kopya isteyebilir

Yargıya yapılan başvuru üzerine yargı gerekli incelemeyi yapar Başvuru yerinde görürse düzeltme ve cevap, saldırı teşkil eden veya gerçeğe aykırı yayının yapıldığı aynı saatte, aynı program içinde yayınlanır Yayın suresi ve şekli halin icabına ve delillere göre hâkim takdir eder

Kişilerin yargıya başvurmaları yayından itibaren 10 gün içinde yapılır Mahkeme 3 gün içinde karar verir Verilen karara karşı tebliğinden itibaren 3 gün içinde bir ust mahkemeye itiraz edilebilir Ust mahkeme 3 gün içinde karar verir Verilen karar kesindir

Mahkeme kararı ilgili kuruluşa tebliğ edildiğinin ertesi günü yayın yapılır

Yayını yapmayan veya karara uygun şekilde yapmayan veya geciktiren kuruluşun yayını ust kurulca eylemin ağırlığına göre 3 aya kadar durdurulur İkinci kez tekrarı halinde yayın izni iptal edilir

Yetkili ve görevli mahkeme ulusal yayın yapan kuruluşlar için Ankara Sulh Mahkemesi, bölgesel ve yerel yayın yapan kuruluşlar için başvuru sahibinin ikametgâhı sulh ceza mahkemesidir.

Gerçek ve tüzelkişilerin ayrıca genel hükümlere göre ilgili yayın kuruluşuna karşı tazminat davası açma hakkı saklıdır. Tazminat davası haklı görüldüğü takdirde mağdur tarafa ödenecek tazminat miktarı yüz milyon TL.'dan az olamaz. 3506 sayılı Kanun hükümleri saklıdır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Özel Radyo ve Televizyon Kuruluşları

Kuruluş ve Hisse Oranları

MADDE 29. – Siyasi partiler, dernekler, sendikalar, meslek kuruluşları, kooperatifler, vakıflar, mahallî idareler ile bu idarelerce kurulan veya bu idarelerin ortak oldukları şirketler, iş ortaklıkları, birlikler ile üretim, yatırım, ihracat, ithalat, pazarlama ve finansal kurum ve kuruluşları özel radyo ve televizyon kuruluşu kuramaz ve bunlara ortak olamazlar.

Özel radyo ve televizyon kuruluşları anonim şirket olarak kurulurlar. Sermaye Piyasası Kurulu bu anonim şirketler, ortak diğer şirketlerin hamiline yazılı hisselerini nama yazılı hale getirmelerini ister. Bu şirketler herhangi bir kişi lehine intifa senedi ihdas edemezler.

İkinci fıkrada yazılı anonim şirketlerin hisse senetlerinin halka arzında 28.7.1981 tarihli ve 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre kuruluş için Sermaye Piyasası Kurulundan izin alınmadan önce Üst Kuruldan onay alınması şarttır.

Aynı şirket ancak bir radyo ve bir televizyon işletmesi kurabilir.

Aynı özel radyo ve televizyon kuruluşunda bir ile üçüncü dereceye kadar (dahil) kan ve sıhrî hisismlar aynı zamanda hisse sahibi olamazlar.

Bir hissedarın, bir kuruluşdaki hisse miktarı ödenmiş sermayenin % 20'sinden ve birden fazla kuruluşta hisse sahibi olanların bu kuruluşlardaki tüm hisselerinin toplamı da % 20'den fazla olamaz. Bu hükümler, yukarıda zikredilen hisse sahibinin bir ile üçüncü dereceye kadar (dahil) kan ve sıhrî hisismları için de uygulanır.

Belirli bir özel radyo veya televizyon kuruluşunda yabancı sermayenin payı % 20'yi geçemez.

Yerli ve yabancı hissedarlar hiçbir şekilde imtiyazlı hisse senedine sahip olamazlar.

Belirli bir özel radyo ve televizyon kuruluşunda ortak olan yabancı gerçek veya tüzelkişi, bir başka özel radyo ve televizyon kuruluşuna ortak olamaz.

Belirli bir özel radyo ve televizyon kuruluşunda % 10'dan fazla hissesi olanlar Devletten, diğer kamu tüzelkişilerinden ve bunların doğrudan veya dolaylı olarak katıldıkları teşebbüs ve ortaklıklardan herhangi bir taahhüt işini doğrudan doğruya veya dolaylı olarak kabul edemezler ve menkul kıymetler borsalarında muamelede bulunamazlar.

Türkiye'de gazete çıkaran gerçek ve tüzelkişiler ile basınla ilgili mevzuata göre gazete sahibi olanlar birarada % 20'den fazla hisse sahibi olamazlar. Bu hüküm bu şahısların bir ile üçüncü dereceye kadar (dahil) kan ve sıhrî hisismları hakkında da uygulanır.

Yurt dışından Türkiye'ye yönelik yayın yapan radyo ve televizyon kuruluşlarına Üst Kurul tarafından frekans, kanal ve kablo kapasitesi tahsis edilemez. Bunlara Türkiye'de vergi mükellefi olanlar tarafından verilen reklam ve ilân bedelleri vergi matrahlarından düşülemez.

Özel Radyo ve Televizyon Kuruluşlarının Yapısı

MADDE 30. – Özel radyo ve televizyon kuruluşlarının uyması gerekli asgarî, idarî, malî ve

teknik şartları ile yayın alanı, yayın saat ve süreleriyle ilgili esaslar Radyo ve Televizyon Üst Kurulu tarafından tespit edilir.

Sorumluluk

MADDE 31. – Özel radyo ve televizyon kuruluşları, yayınlarında belli oranlarda eğitim, kültür, Türk Halk ve Türk Sanat Müziği programları koymak zorundadırlar. Bu programların tür ve oranlarıyla ilgili esaslar Radyo ve Televizyon Üst Kurul'u tarafından tespit edilir.

Seçim Döneminde Yapılmayacak Yayınlar

MADDE 32. – Seçimlerde oy verme gününden önceki 7 nci günden itibaren, haber, röportaj gibi programlar veya reklamlar yoluyla, kamuoyu araştırmaları, anketler, tahminler, bilgi iletişim telefonları yoluyla mini referandum gibi adlarla siyasi bir partinin veya adayın lehinde veya aleyhinde veya vatandaşın oyunu etkileyecek her türlü yayınlarda bulunmasına izin verilemez. Bu yasaklara uymayanlar yayın ilkelerini ihlal etmiş sayılırlar.

ALTINCI BÖLÜM

Müeyyideler

Uyarı, Durdurma, İptal

MADDE 33. – Üst Kurul, öngördüğü yükümlülükleri yerine getirmeyen, izin şartlarını ihlal eden, yayın ilke ve esaslarına aykırı yayın yapan özel radyo ve televizyon kuruluşlarını uyarır. Bu uyarıda, ihlâlin niteliği, ağırlığı ve tekrarı halinde sonuçları açıkça belirtilir.

İhlâlin tekrarlanması halinde, ihlâlin ağırlığına göre izin uygulaması bir yıla kadar geçici olarak durdurulur veya yayın izni iptal edilir.

Yayın izninin verilmesi için gerekli şartlardan birini kaybeden veya şartların uygunluğunu hi- le ile elde eden özel radyo ve televizyon kuruluşlarının izni, Üst Kurulca iptal edilir.

Cezalar ve Müsadere

MADDE 34. – Bu Kanunda belirtilen istisnalar dışında, Üst Kurul'dan izin almadan radyo ve televizyon yayını yapan ya da izni Üst Kurul tarafından geçici ya da sürekli iptal edilmesine rağmen yayında bulunan kişi veya kuruluşların sahip ve yöneticilerine fiilleri başka bir suç oluştursa bile fiilin ağırlığına göre altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ve yüz milyon Türk lirasından on milyar Türk lirasına kadar para cezası verilir. 3506 sayılı Kanun Hükümleri saklıdır. Ayrıca, tüm yayın cihazları 1.3.1926 tarihli ve 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 36 ncı maddesine göre müsadere edilir.

Yayın bantlarını bir yıl süre ile muhafaza etmeyen ve bu süre içerisinde Cumhuriyet Savcılığınca istenmesine rağmen sesli ve görüntülü olarak teslim etmeyen yayın kuruluşlarının sahip ve yöneticileri, bir yıldan beş yıla kadar ağır hapis ve yüz milyon liradan bir milyar liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar. Ayrıca bir aydan üç aya kadar yayınların durdurulmasına da karar verilir.

Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumunun Yükümlülüğü

MADDE 35. – Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu bu Kanunda öngörülen yayın ilke ve esaslarına uygun yayın yapmakla yükümlüdür.

Yayın ilke ve esaslarının ihlâli halinde Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu, ihlâlin niteliği ve ağırlığı açıkça belirtilerek Üst Kurulca uyarılır.

Durdurmayı gerektirecek şekilde yayın yapılması halinde, Üst Kurul'un bu doğrultuda vereceği karar üzerine Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu Genel Müdürü ve Yönetim Kurulunun görevi düşer.

YEDİNCİ BOLUM
Çeşitli Hukumler

Türkiye Radyo ve Televizyon Yüksek Kurulu

MADDE 36 – 2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanununun Radyo ve Televizyon Yüksek Kuruluna ilişkin hukumleri Ust Kurulun goreve başlaması ile birlikte yururluktan kalkar ve Yüksek Kurulun görevi sona erer. Görevi sona eren Yüksek Kurulun Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu üyelerinin atanmasına ilişkin yetkileri Ust Kurula ve iş bu Kanun gereğince Ust Kurula geçenler dışındaki diğer yetkileri Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu Yönetim Kuruluna devredilir.

Telif Hakları

MADDE 37 – Radyo ve Televizyon Kuruluşları, yayınlarında yer verdikleri eserlere telif hakkı öderler. Telif hakkı ödemelerine ait esaslar meslek birliklerinin görüşü alınarak Radyo ve Televizyon Ust Kurulunca tespit edilir.

Radyo ve Televizyon Kuruluşlarının Haber Birimlerinde Çalışanlar

MADDE 38 – Radyo ve televizyon kuruluşlarının haberle ilgili birimlerinde çalışanlar 5953 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Munasebetlerin Taznımı Hakkında Kanuna tabidir. Bu birimlerde çalıştırılacak basın kartlı personelin asgari sayısını Ust Kurul belirler.

Yetkili Mahkeme

MADDE 39 – Ust Kurul aleyhine açılacak idarî davalarda Ankara mahkemeleri yetkilidir.

Yönetmelikler

MADDE 40 – Ust Kurulun ve teşkilatının çalışma esas ve usulleri, kanal ve frekans tahsis şartları ve ihale usulleri ile telif ve yapımçı haklarını koruma esas ve usulleri Ust Kurul tarafından hazırlanan yönetmeliklerle düzenlenir. Bu yönetmelikler Resmî Gazetede yayımlanarak yururluğre girer.

SEKİZİNCİ BOLUM

Geçici Hukumler

GEÇİCİ MADDE 1 – Radyo ve Televizyon Ust Kurulu üyeleri, Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisince seçilir.

Bu seçim için Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanında temsil edilen siyasî partilerden, adaylarını 6 ncı maddeye uygun olarak, yedinci ay içinde bildirmeleri istenir.

GEÇİCİ MADDE 2 – Radyo ve Televizyon Ust Kurulu üyelerinin yenilenmesine ilişkin 6 ncı maddenin 7 ncı fıkrası hukmunun uygulamasını sağlamak amacıyla, bunların seçiminden iki yıl sonra yapılacak seçimlerde yenilenecek olanları tespit etmek üzere, bu seçimden iki ay önce adçekmeye başvurulur, dört yıl sonra yapılacak seçimle yenilenecek olan üyelerin tespiti için, aynı esasa uyularak adçekilir, ancak ikinci yıl sonunda seçilmiş olan üyeler bu adçekmeye girmez.

GEÇİCİ MADDE 3 – Görevi sona eren Radyo ve Televizyon Yüksek Kurulunun teşkilat ve kadroları Ust Kurula devredilmiştir. Bu Yüksek Kurula tahsisli taşınmaz mallar ile araç ve gereçler ve kasasındaki nakit ile alacak ve borçları herhangi bir işleme gerek olmaksızın Ust Kurula devredilir.

GEÇİCİ MADDE 4 – Ust Kurulun harcamaları, malî kaynakları 12 ncı maddeye göre oluşuncaya kadar Türkiye Büyük Millet Meclisinin 1994 yılı butçesinden karşılanır.

Bu amaçla yapılacak harcamalar için mevcut veya yeniden açılacak tertiplere yeterli kadar odene k aktarmayı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının talebi üzerine Maliye Bakanlığı yerine getirir

GEÇİCİ MADDE 5 – Ust Kurul, oluşumunu takip eden en geç dört ay içinde, öncelikle ihtiyaç duyduğu kanal ve frekans bantları planlamasını yaptırır

GEÇİCİ MADDE 6 – Ust Kurul, kendi oluşumu ile yayın izni ve lisansı vermeye başlayacağı tarihe kadar geçecek süre zarfındaki radyo ve televizyon yayınları rejimini ayrıca ve öncelikle düzenler

Bu süre zarfında kullanılmakta olan kanal ve frekanslar, kullananlar için herhangi bir suretle müktesep hak teşkil etmezler Ancak, Ust Kurul yayın izni verip kendilerine kanal ve frekans bantı tahsis edilen Radyo ve Televizyonlara, yayına geçmeleri için kendilerine verilen süre sonuna kadar 29 uncu maddenin son fıkrasının son cümlesi tatbik edilmez

GEÇİCİ MADDE 7 – Kanunda Ust Kurulun gelirleriyle alakalı 12 nci maddenin uygulamalarıyla ilgili olarak Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu ve tüm özel radyo ve televizyon kuruluşlarınca sağlanan brut reklam gelirlerinden kesilecek pay ilk üç yıl için % 4'tür

GEÇİCİ MADDE 7 – 11 11 1983 tarih ve 2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanununda yeni düzenleme yapıncaya kadar, Türkiye Radyo Televizyon Kurumu, Ust Kurulun onayı ile yurt dışında büro açabilir bu bürolarda sürekli personel istihdam edebilir

Türkiye Radyo Televizyon Kurumu personeli, Başbakanlık Merkez Teşkilatında çalışan personelin aylık ücretleri dışında yararlandığı fazla çalışma ücreti ve benzeri diğer malı haklardan Genel Mudurun teklifi ve Ust Kurulun onayı ile aynen yararlanır Ayrıca, Kurumda çalıştırılan personelin kadro unvanları, sayısı, ücretleri, kadrolara uygulanacak ek göstergeler, personele sağlanacak sosyal yardımlar, Kurum Genel Mudurunun teklifi üzerine Ust Kurul tarafından belirlenir

GEÇİCİ MADDE 9 – Bu Kanunda sozu edilen yönetmelikler, Ust Kurulun oluşumunu takip eden dört ay içinde hazırlanır ve Resmî Gazetede yayımlanarak yururluğe girer

Yururluk

MADDE 41 – Bu Kanun yayımı tarihinde yururluğe girer

Yurutme

MADDE 42 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yurutur

BU KANUNA AIT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
38	126	217 218
	128	386
42	24	551 558,558 582,582 591
43	26	160 175,175 199
	27	254 273
57	89	469 476,477 554

I – Gereğçeli 356 S Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 24 uncu Birleşim tutanağına bağlıdır

II – Bu Kanunu, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Anayasa Komisyonu görüşmüştür

III – Esas No 2/754,745